

supozas, ke la leĝo de la gravito efektive estas: $G = m_1 m_2 (f_1/r^2 - f_2r)$, en kio f_2r estas relative malgrandega por relative malgrandaj valoroj de r (ni diru por engalaksiaj distancoj), sed granda por intergalaksiaj distancoj, por kiuj f_1/r^2 egalas infinitonon, ni ankaŭ povas klarigi la proporciecon de distanco kaj rapido (ĉi-foje ne konstanta, sed pligrandiĝanta) de la nebulozoj.

La ĉefa kialo por preferi la Doppler-fenomenon klarigon devus esti, ke ĉi tiu fenomeno, se ĝi ne klarigus la tutan delokiĝon de la spektrolinioj, tamen kaŭzus parton de tiu delokiĝo, kaj ne estus eble determini kiun parton.

Kiel ni povas legi en ĉi tiu numero, profesoro Thüring advokatas por teorio pri pligrandiĝo de la elsendo-frekvencoj de la atomoj. La tria alternativo, kiun aludis profesoro Coulson, estas teorio laŭ kiu la frekvenco de radiaĵo tre malrapide malpligrandiĝas laŭmezure kiel grandiĝas la vojo irita. Ĝi trovis advokaton en Sir Shah Muhammad Sulaiman, kiu ellaboris novajn teoriojn de relativeco, de la lumo, kaj tiel plu. Ĉi tio estas trovebla en *Proceedings of the Academy of Sciences of the United Provinces of Agra and Oudh*, volumoj 4 (1934) kaj 5 (1935), kaj *Proceedings of the National Academy of Sciences of India* 6 (1936).

Mi finu citante kompetentulon, nome profesoron Minnaert de la Utreĥta Universitato, kiu en „Wetenschap en Samenleving” (Scienco kaj Socio) publikigis popularan artikolon, en kiu i.a. li diras jenon:

„Estas utile diri ĉi tie ke la celo de niaj konsideradoj pri la kosmogonio (la scienco pri la evoluo de la universo) ne estas serĉadi iun komencon. Ni simple volas rekonstrui la antaŭhistorion de la universo; ju pli la scienco progresas, des pli malproksimen en la pasinto ni povos penetri, kredeble neniam atingante ian limon. Kelkaj klopodoj hipotezi malkontinuan originon je momento T_0 estas ne tre konvinkaj; la samon ni devas diri pri aliaj hipotezoj kiuj postulatigas senĉesan kreiĝadon de materio (sub formo de „supernovuloj” laŭ iuj, de atomoj laŭ aliaj).

Unu el la plej malproksimen celantaj esploroj kiun taskigas al si la kosmogonio, koncernas la demandon pri la origino de la atomoj. Kion ni scias pri la vastiĝadanta universo, tio iĝas konjekti ke antaŭe la stelaroj (galaksioj) estis multe pli proksime unuj al la aliaj ol hodiaŭ, kaj ke eble iam estis ia antaŭ-stela stadio, kiam la materio de la universo ankoraŭ ne estis dividita laŭ steloj, sed estis dense kunigita kaj havis tre altan temperaturon. Laŭ unuj en tiu stadio formiĝis la atomkernoj en la proporcioj en kiuj ili ankoraŭ hodiaŭ troviĝas.

Aliaj, kontraŭe, opinias, ke la atomoj estiĝas en la interno de certaspecaj steloj, kaj ke ĉi tiu procezo ankoraŭ hodiaŭ daŭradas. Kio ajn estas la ĝusta respondo — ja la starigo de la demando pri ĉi tiuj tiel fundamentaj aferoj atestas pri la kuraĝo de la moderna astronomio kaj pri nia fido je la metodo scienca.”

La Redaktoro.

ISAE-INFORMOJ

Danujo. Nova delegito: farm.kand. Vagn Jørgensen, p.t., BRENDERUP, Fyn. Post la 1.7.1953 la adreso estos SNERTRINGE. La jarkotizo estas 12 d.kr.

Noto pri la elektoj. Nia prezidanto, profesoro M. Fréchet, volas konigi al la membroj, ke li akceptis esti reelektata ankoraŭfoje, nur ĉar ne estis alia kandidato.

Mortis nia membro Charles H. Briggs, Usono, la 8.4.1953 en la aĝo de 74, esperantisto de 1907, honora membro de UEA. Mortis nia membro direktoro Louis Blot, Angers, Francujo.

Germana sekcio. Adresŝanĝo de la sekretario: Inĝ. R. Haferkorn, Königseer Strasse 50/o, (13b) BERCHTESGADEN, Germanujo okc.

La nederlanda sekcio havas novan kasiston: D-ro inĝ. G. Hamming, Vossenlaan 4, BENNEKOM.

Komitatano por Japanujo: D-ro Seiho Nishi, rektoro de Gumma Universitato, Iwagami, MAEBASHI.

Komitato 1953—1955. Elektita estas: Aŭstrujo: prof. H. Sirk; Francujo: prof. M. Fréchet kaj inĝ. E. François, kun inĝ. C. Naoumoff kiel anstataŭanto; Japanujo: d-ro S. Nishi; Norvegujo: s-ro C. Støp-Bowitz; Svedujo: inĝ. S. Alexandersson. Krome apartenas al la komitato: d-ro W. P. Roelofs (redaktoro de Sciencia Revuo), d-ro I. Lapenna (Sekcio de informado).

El aliaj landoj oni ne raportis pri elekto de komitatano por la nova periodo, sed ni atendas baldaŭ ricevi informon pri tio.

Sven Alexandersson.

92 Holleman

La 11-an de aŭgusto **mortis**, preskaŭ 94-jara, la plej aĝa nederlanda kemiisto, **Prof. d-ro A. F. Holleman**, sciencisto de internacia reputacio. Dum multaj jaroj li estis membro-subtenanto de UEA. Post la milito li estis inter la konsilantoj de ANSE, la nederlanda sekcio de ISAE. Li energie helpis por atingi ke la Nederlanda Societo Kemiista kaj la Nederlanda Akademio de Sciencoj akceptu proponojn allasi Esperanton por resumoj en la respektivaj periodaĵoj. Ankoraŭ ni esprimu al li por tio nian dankon. — W. P. R.

En la Amsterdama Universitata Biblioteko la Rektoro de la Amsterdama Komunuma Universitato, Prof. d-ro Woerdeman, malfermis jaŭdon, la 24an de septembro, je la 14a horo, **Esperanto-ekspozicion**, kiu daŭris ĝis la 7a de oktobro. — W. P. R.

378.245 (J. Giltay)

Doktoriĝo de Inĝ. J. Giltay okazis en Delft, Nederlando, en la Teknika Altlernejo, per disertajo titolita „Bijdrage tot de Stochastiek van het Telefoonverkeer, in het bijzonder van de Volkomen Bundel” (Kontribuo al

la Stohastiko de la Telefona Trafiko, Speciale de la Komplete Alirebla Fasko), kun unupaĝaj resumoj en angla lingvo kaj Esperanto. Ni kore gratulas nian membron, d-ron Giltay, pro ĉi tiu rezulto, kiu kronas multjaran laboradon.

061.22 (ISAE).055.5.,1949"

ESTRARA RAPORTO PRI 1952

La komitato konsistis el jenaj 15 personoj: S. Alexandersson, Svedujo, F. J. Belinfante, Usono, E. D. Durrant, Britujo, M. Fréchet kaj F. Gaume, Francujo, M. Gjiwoje, Jugoslavio, M. J. de Lange, Nederlando, I. Lapenna, Britujo, G. F. Makkink kaj W. P. Roelofs, Nederlando, H. Sirk, Aŭstrujo, C. Støp-Bowitz, Norvegujo, J. Toczyski, Polujo, A. A. M. Whitehead kaj K. Young, Britujo.

La estraro konsistis el: M. Fréchet, prezidanto, C. Støp-Bowitz kaj G. F. Makkink, vicprezidantoj, E. D. Durrant, ĝenerala sekretario, S. Alexandersson, sekretario-kasisto. Anstataŭantoj estis M. J. de Lange kaj H. Sirk, kaj revizoroj K. Young kaj A. A. M. Whitehead.

Delegitoj. Je la fino de la jaro ISAE havis delegitojn en 17 landoj kaj perantojn en 2 landoj.

Membraro je la fino de la jaro: Alĝerio 2, Argentino 2, Aŭstrujo 33, Belgujo 4, Brazilo 7, Britujo 82, Bulgarujo 1, Danujo 12, Finnlando 15, Francujo 79, Germanujo 27, Gvatemalo 2, Hispanujo 16, Italujo 10, Izraelo 1, Japanujo 29, Jugoslavio 5, Maroko 2, Nederlando 56, Norvegujo 15, Svedujo 13, Urugvajo 2, Usono 17, sume 432 membroj en 23 landoj.

Landaj asocioj, kolektive aliĝintaj al ISAE, ekzistis en Britujo, Francujo kaj Nederlando.

La kongresa kunveno okazis la 5an kaj la 7an de aŭgusto 1952 en la Universitato de Oslo, Norvegujo. Partoprenis 27 personoj el 12 landoj. La kunvenon prezidis s-ro C. Støp-Bowitz, vicprezidanto de ISAE.

La sekretarioj, prizorgita de s-ro S. Alexandersson, dum la jaro ricevis 148 kaj sendis 140 leterojn. Al delegitoj kaj komitatanoj estis sendataj 5 cirkuleroj.

Scienca Revuo, oficiala organo de ISAE, aperis per 3 numeroj de sia kvara volumo. Unu kajero enhavis duoblan numeron 2-3. (La kvara numero aperis en aprilo 1953.): Redaktoro estis d-ro W. P. Roelofs, kaj la revuon eldonis s-ro J. Muusses, Nederlando.

Alvoko al scienculoj. La 2a sekcio de la kongreso en Munkeno 1951 donis al ISAE la taskon kolekti subskribojn de la alvoko farita en la kongreso. Tiu tasko estis plenumita kun malgranda rezulto, kaj la subskriboj estis transdonataj al d-ro I. Lapenna antaŭ la kongreso en Oslo 1952.

Prof. F. Egami, japana delegito de ISAE, en julio partoprenis en Parizo konferencon de biologia kemio kiel japana delegito. Poste li vizitis la esperantokongreson en Oslo kaj vizitis Svedujon kaj Finnlandon por studoj. En ĉiuj landoj li renkontis membrojn de ISAE.

La ekonomio de ISAE pliboniĝis kaj ĝia kapitalo kreskis. Tamen ĝi estas parte ligita en orienteŭropaj landoj, el kiuj ni ne povas ricevi monon, speciale en Ĉeĥoslovakio. La japana delegito sukcesis transporti la tutan bonhaston de ISAE al Francujo. Ni povis plimalgrandigi la ŝuldon al la eldonisto.

Spezoj 1952

Enspezoj	sv.kr.	Elspezoj	sv.kr.
Saldo el 1951	8.62	Francujo	606.45
Argentino	12.30	Muusses	1551.25
Aŭstrujo	584.00	Afranko	64.25
Belgujo	27.80	Papero, materialo	36.45
Brazilo	83.60	Libroj	145.50
Britujo	75.00	Kotizo al UEA	14.50
Finnlando	116.50	Diversaj elspezoj	9.00
Germanujo	408.02	Saldo al 1953	74.04
Hispanujo	84.00		
Italujo	13.40		
Japanujo	637.65		
Nederlando	43.50		
Norvegujo	148.90		
Portugalujo	5.80		
Svedujo	84.00		
UEA	9.85		
Urugvajo	14.50		
Usono	144.00		
Sume sv.kr.	2501.44	Sume sv.kr.	2501.44

Bilanco 31.12.1952

Bonhavoj	sv.kr.	Suldoj	sv.kr.
Kaso	74.04	Aŭstrujo	340.00
Argentino	12.20	Brazilo	4.75
Belgujo	7.70	Finnlando	1.70
Bulgarujo	25.40	Japanujo	118.00
Ĉeĥoslovakio	243.00	Jugoslavio	5.90
Danujo	122.00	Meksikio	12.10
Francujo	910.00	Muusses	853.00
Germanujo	89.00	Polujo	44.50
Hispanujo	7.80	Svedujo	18.10
Italujo	78.00	Usono	8.20
Norvegujo	7.25	Kapitalo	246.14
UEA	14.50		
EANA, Usono	61.50		
Sume sv.kr.	1652.39	Sume sv.kr.	1652.39

La estraro.